

Versoening

- 1 Ag Pa, laat ons nou vrede maak.
- 2 jy raas so in jou kis,
- 3 jy skaaf so aan 'n kwas
- 4 wat lankal reeds vergete is;

- 5 Olieenhoutfontein se bome
- 6 groei nie meer so dik en gaaf
- 7 dat meubelmakers in hul drome
- 8 tafelblaaie uit 'n stam kan saag

- 9 of saaidbôrds kan prakseer nie;
- 10 daardie plasie naby Pelgrimsrus
- 11 is ook vergange al verkoop,
- 12 die opbrengs gaandeweg verkwis –

- 13 en jy't jou hawer nooit gesaai nie –
- 14 net so min het ek miskien geword
- 15 wat Pa dalk wou, maar nietemin,
- 16 die saad is klaar gestort.

- 17 hier agter in my tuin begin
- 18 die jong tambotie en kiaat
- 19 al elke somer lustiger
- 20 van swaar en digte greine praat.

Woord	Verklaring	Engels
gaaf	goed, voortreflik	good, excellent
grein	draad van hout	grain of wood
kwass	harde kol in hout waar 'n tak uitgegroe het; dui op probleem	Knot in wood; indicates a problem
lustiger	Opgewekter	more cheerfully
Oliewenhoutsfontein	plaasnaam, ouer vorm van "olyfhout", letterlik by die fontein waar daar olyfhoutbome is.	name of a farm, older form of "olivewood", literally at the fountain where there are olive wood trees.
opbrengs	oes, verkoopbedrag	harvest, income from sale
prakseer	maak, ontwerp	Craft
saaibôrd	buffetkas met plek vir eetgerei en breekware	sideboard or cabinet for crockery and cutlery
skaaf	glad skuur	plane down
vergange	lank terug	Long ago, past
verkwis	onoordeelkundig bestee, vermors	Waste
versoening	om vrede te maak	make peace, reconciliation

- 1 Bespreek die titel in jou eie woorde.
Versoening beteken om vrede te maak. Die inhoud handel oor 'n seun wat probeer vrede maak met sy gestorwe (dooie) pa.
- 2 Watter bewys is daar dat daar 'n ek-spreker aan die woord in hierdie gedig is?
Die gebruik van "ons" (versreël 1) en van "my" (versreël 17)
- 3 Wat is die rympatroon in hierdie gedig?
Gedeeltelike rym. Die tweede en vierde versreël van elke strofe rym. In strofe 2 is daar kruisrym en die assonansie van "gaaf" en "saag".
- 4 Hoe noem ons 'n strofe met vier versreëls?
Kwatryn
- 5 Hoe weet jy dat die spreker sy pa direk aanspreek?
Begin versreël 1 met "Ag Pa," - tussenwerpsel (uitroep)
- 6 Haal EEN WOORD uit die gedig aan wat na die dood verwys
Kis
- 7 Waarvan beskuldig die spreker sy pa?
Dat die pa hom aanhou karring (nag) het oor sake wat reeds lankal afgehandel was to die pa ongelukkig was oor 'n saak.
- 8 Noem die twee moontlike beroepe wat die verteller se pa gedoen het.
Boer en houtkapper
- 9 Haal DRIE AFSONDERLIKE WOORDE wat na boerdery verwys.
plasia ; opbrengs ; hawer ; gesaai ; gestort
- 10 Haal EEN VERSREEL uit die gedig aan wat aandui dat die spreker se pa aanhou karring (nag) het.
jy skaaf so aan 'n kwas - (beeldspraak – metafoor)
- 11 Die spreker was wys met sy geld en het sy geld in die bank belê. Haal EEN VERSREEL uit die gedig aan wat bewys dat hierdie stelling ONWAAR is.
die opbrengs gaandeweg verkwis –

12 Waarna verwys Olieenhoutfontein?

Plaasnaam. Ouer vorm van "olyfhout", letterlik by die fontein waar daar olyfhoutbome is.

13 Gee die denotatiewe (letterlike) betekenis van "tambotie en kiaat"

Twee boomsoorte

14 Gee die konnotatiewe (figuurlike) betekenis van "tambotie en kiaat"

Verwys waarskynlik na die spreker se kinders

15 Wat is die figuurlike betekenis van "tuin" binne die konteks van die gedig?

Tuin dui op vrugbaarheid en om sake in orde te kry.

16 Verduidelik die ironie van "praat" met betrekking tot die tema in die gedig.

("praat" – slotwoord in die gedig – persoonifikasie)

Dit sou die oplossing en voorwaarde vir oplossing wees, maar daarvoor is dit nou te laat, want die pa is al dood

17 Maak 'n lys van al die verskillende boomsoorte wat in die gedig genoem word.

olienhout ; tambotie ; kiaat

1.	Die woord "Ag" in reël 1 is 'n emosionele uiting. Wat dui dit hier aan? Kies jou antwoord uit die volgende:
	A opgewondenheid
	B moedeloosheid
	C haat
	D roekeloosheid
2.	Hoe sal jy die pa en seun se verhouding beskryf, volgens wat ons in die eerste strofe lees? Kies jou antwoord uit die volgende:
	A gemaklik
	B vriendelik
	C liefderyk
	D problematies
3.	Wat was moontlik die spreker se pa se beroep as jy kyk na beelde wat gebruik word? Kies jou antwoord uit die volgende:
	A meubelmaker
	B loodgieter
	C beeldhouer
	D houtkapper
4.	In watter distrik was die plasië Oliewenhoutfontein waarskynlik geleë?
5.	Met watter produk, dink jy, is daar op die plasië geboer?
6.	Gee 'n enkele woord uit die gedig wat 'lank gelede' beteken.
7.	Watter woord dui aan dat die spreker se pa nie die geld wat hy vir sy plasië gekry het, versigtig hanteer het nie?
8.	Hoe dink die spreker voel sy pa moontlik oor hom, volgens die voorlaaste strofe? Kies jou antwoord uit die volgende:
	A dankbaar
	B geskok
	C teleurgesteld
	D tevrede
9.	In reël 13 lees ons: "en jy't jou hawer nooit gesaai nie" waar daar na plantsaad verwys word. In reël 16 lees ons: "die saad is klaar gestort". Na watter "saad" dink jy word daar in reël 16 verwys?
10.	In die laaste strofe woon die spreker waarskynklik nie meer op 'n plaas nie, maar in die stad. Wat het hy egter hier gedoen om sy herinneringe aan sy lewe op die plaas lewendig te hou?

Versoening

- 1 Ag Pa, laat ons nou vrede maak.
- 2 jy raas so in jou kis,
- 3 jy skaaf so aan 'n kwas
- 4 wat lankal reeds vergete is;

- 5 Olieenhoutsfontein se bome
- 6 groei nie meer so dik en gaaf
- 7 dat meubelmakers in hul drome
- 8 tafelblaaie uit 'n stam kan saag

- 9 of saaidbôrds kan prakseer nie;
- 10 daardie plasie naby Pelgrimsrus
- 11 is ook vergange al verkoop,
- 12 die opbrengs gaandeweg verkwis –

- 13 en jy't jou hawer nooit gesaai nie –
- 14 net so min het ek miskien geword
- 15 wat Pa dalk wou, maar nietemin,
- 16 die saad is klaar gestort:

- 17 hier agter in my tuin begin
- 18 die jong tambotie en kjaat
- 19 al elke somer lustiger
- 20 van swaar en digte greine praat.

Woord	Verklaring	Engels
gaaf	goed, voortreflik	good, excellent
grein	draad van hout	grain of wood
kwass	harde kol in hout waar 'n tak uitgegroe het; dui op probleem	Knot in wood; indicates a problem
lustiger	Opgewekter	more cheerfully
Oliewenhoutsfontein	plaasnaam, ouer vorm van "olyfhout", letterlik by die fontein waar daar olyfhoutbome is.	name of a farm, older form of "olivewood", literally at the fountain where there are olive wood trees.
opbrengs	oes, verkoopbedrag	harvest, income from sale
prakseer	maak, ontwerp	Craft
saaibôrd	buffetkas met plek vir eetgerei en breekware	sideboard or cabinet for crockery and cutlery
skaaf	glad skuur	plane down
vergange	lank terug	Long ago, past
verkwis	onoordeelkundig bestee, vermors	Waste
versoening	om vrede te maak	make peace, reconciliation

- 1 Bespreek die titel in jou eie woorde.
Versoening beteken om vrede te maak. Die inhoud handel oor 'n seun wat probeer vrede maak met sy gestorwe (dooie) pa.
- 2 Watter bewys is daar dat daar 'n ek-spreker aan die woord in hierdie gedig is?
Die gebruik van "ons" (versreël 1) en van "my" (versreël 17)
- 3 Wat is die rympatroon in hierdie gedig?
Gedeeltelike rym. Die tweede en vierde versreël van elke strofe rym. In strofe 2 is daar kruisrym en die assonansie van "gaaf" en "saag".
- 4 Hoe noem ons 'n strofe met vier versreëls?
Kwatryn
- 5 Hoe weet jy dat die spreker sy pa direk aanspreek?
Begin versreël 1 met "Ag Pa," - tussenwerpsel (uitroep)
- 6 Haal EEN WOORD uit die gedig aan wat na die dood verwys
Kis
- 7 Waarvan beskuldig die spreker sy pa?
Dat die pa hom aanhou karring (nag) het oor sake wat reeds lankal afgehandel was to die pa ongelukkig was oor 'n saak.
- 8 Noem die twee moontlike beroepe wat die verteller se pa gedoen het.
Boer en houtkapper
- 9 Haal DRIE AFSONDERLIKE WOORDE wat na boerdery verwys.
plasia ; opbrengs ; hawer ; gesaai ; gestort
- 10 Haal EEN VERSREEL uit die gedig aan wat aandui dat die spreker se pa aanhou karring (nag) het.
jy skaaf so aan 'n kwas - (beeldspraak – metafoor)
- 11 Die spreker was wys met sy geld en het sy geld in die bank belê. Haal EEN VERSREEL uit die gedig aan wat bewys dat hierdie stelling ONWAAR is.
die opbrengs gaandeweg verkwis –

12 Waarna verwys Oliewenhoutsfontein?

Plaasnaam. Ouer vorm van "olyfhout", letterlik by die fontein waar daar olyfhoutbome is.

13 Gee die denotatiewe (letterlike) betekenis van "tambotie en kiaat"

Twee boomsoorte

14 Gee die konnotatiewe (figuurlike) betekenis van "tambotie en kiaat"

Verwys waarskynlik na die spreker se kinders

15 Wat is die figuurlike betekenis van "tuin" binne die konteks van die gedig?

Tuin dui op vrugbaarheid en om sake in orde te kry.

16 Verduidelik die ironie van "praat" met betrekking tot die tema in die gedig.

("praat" – slotwoord in die gedig – persoonifikasie)

Dit sou die oplossing en voorwaarde vir oplossing wees, maar daarvoor is dit nou te laat, want die pa is al dood

17 Maak 'n lys van al die verskillende boomsoorte wat in die gedig genoem word.

olienhout ; tambotie ; kiaat